

Report on Bachelor Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Pavol Polačko
Advisor:	PhDr.Martin Gregor,PhD.
Title of the thesis:	Economics and Religiosity

OVERALL ASSESSMENT (provided in English, Czech, or Slovak):

Bakalářská práce mne zaujala pro předmět aplikace ekonomického instrumentária, a můj zájem nebyl zklamán. Její název by mohl znít přímo-jako “ekonomie náboženství”. Jde o legitimní vědecký redukcionismus v tom smyslu, že paradigma ekonomie je užito na výzkum chování lidí v náboženské oblasti. Autor odkazuje –co do původu takové myšlenky. až k Adamovi /Smithovi/, ale připouští, že její rozvinutí do teorie je daleko pozdnější /zde postrádám – v úvodu- aspoň krátký přehled “dějin ekonomie náboženství”. V sociologii náboženství totiž vládla obrácená hypotéza /Maxe Webera/, která vysvětlovala zrod kapitalistické tržní ekonomiky naopak z náboženství- z protestantské etiky. /Letos se mimochodem připomíná 500 let od narození Jana Kalvína, kterého někteří považují dokonce “za vynálezce kapitalismu”/.

Redukcionismus zde znamená, že se pracuje s utilitaristickou motivací “náboženských firem”, se stranou nabídky a poptávky na trhu náboženských služeb, s konkurencí a s tržními formami, jak je zná mikroekonomie. “Beckerovština” zahrnuje i otázky tvorby a akumulace kapitálu sui generis, otázky rizika a diverzifikace rizika v portfoliu služeb a statků. S pomocí těchto konceptů lze “převyprávět” náboženské dějiny-svým způsobem, což autor činí v prvních třech kapitolách. Jádrem práce je mikroekonomický model postavený na Varian-ovi, rozšířený o náboženské statky /kap.4/. Těto optice nelze upřít jistou vyprávěcí schopnost-často konzistentní i s pouhou intuicí a empirickou evidencí už v první části práce. Model sám nabízí víc: jakousi zobecněnou formulaci problému údelu smrtelného člověka zde na zemi: v závislosti na “belief structures” mikroekonomických subjektů se váží poměry sekulárních a náboženských statků a jejich “váha” v ekonomickém rozhodování. Pro toho, kdo nevěří na “post mortem” statky a služby, složka náboženská může zcela odpadnout /a zůstává “klasický” Varian/. Pro čistou hypotézu Maxe Webera jde naopak o podřízení výběrů i v sekulární složce statků hledisku věčnosti...

4 modely /s variantami/ v kap.5 jsou věnovány ekonometrické aplikaci a otázkám testování empirické evidence. Necítím se být expertem na tomto poli, přesto si dovoluji tento názor: autor poměrně uspokojivě popisuje přípravu dat, i když jsou dost heterogenní a často ne plně srovnatelná. Méně je vysvětlena volba ekonometrických metod a vlastních problémů s odhady parametrů. Šíře a pestrost problémů, které autor do svého zkoumání zahrnul, svědčí o výzkumné invenci i zájmu o věc samu. Tyto dobré úmysly by se mohly dostat do rozporu s korektností ekonometrie jako samostatné disciplíny, pokud je chápána rigorózně. To není míněno ani jako výtka autorovi: jsem přesvědčen, že předloženou bakalářskou prací naprosto naplnil pensum, které jsme na institutu zvyklí požadovat.

Kromě již nastíněných otázek doporučuji k obhajobě tuto otázku: Psychologové v ekonomii /B.S.Frey, R.Lane,D.Kahneman/ v poslední době poukazují na potřebu hledat hlubší, vnitřní ekonomickou motivaci pro ekonomického člověka /intrinsic motivation/, protože čistě pekuniární a utilitaristická motivace může vést až k predátorskému chování. “Ekonomie náboženství” jde zcela opačným směrem, jakoby chtěla i ty nejnvtřnější motivace člověka vysvětlit utilitárně. Je možné nalézt nějaký smír mezi oběma koncepcemi- či ještě lépe-nějakou vyváženou “zobecněnou teorií” motivace člověka v hospodářství?

Report on Bachelor Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Pavol Polačko
Advisor:	PhDr.Martin Gregor,PhD.
Title of the thesis:	Economics and Religiosity

Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji ohodnocení "výborně", a podle úspěšnosti obhajoby navrhuji zvážit i návrh na ocenění bakalářské práce Pavola Polačka k ocenění děkanem fakulty.

SUMMARY OF POINTS AWARDED (for details, see below):

CATEGORY	POINTS
Literature (max. 20 points)	18
Methods (max. 30 points)	30
Contribution (max. 30 points)	25
Manuscript Form (max. 20 points)	20
TOTAL POINTS (max. 100 points)	93
GRADE (1 - 2 - 3 - 4)	1

NAME OF THE REFEREE: Prof.Ing.Lubomír Mičoch,CSc.

DATE OF EVALUATION:

6.8.2009
